

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 26.4.2007
СОМ(2007) 212 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА И ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ
ПАРЛАМЕНТ**

Европейска космическа политика

{SEC(2007) 504}
{SEC(2007) 505}
{SEC(2007) 506}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Въведение	3
2.	Стратегическа мисия на европейската космическа политика	4
3.	Приложения	5
3.1.	Сателитна навигация	6
3.2.	Наблюдение на Земята.....	6
3.3.	Сателитни комуникации.....	7
3.4.	Сигурност и отбрана	8
4.	Основи.....	8
4.1.	Наука и технология	8
4.2.	Международна космическа станция (МКС) и изследване на Слънчевата система	10
4.3.	Достъп до Космоса.....	10
5.	Конкурентоспособна европейска космическа индустрия	11
5.1.	Регулаторната рамка	11
5.2.	Публични инвестиции в космически програми	12
6.	Управление	9
6.1.	Институционална рамка	13
6.2.	Координирана Европейска космическа програма.....	14
6.3.	Международни отношения.....	14
	Приложение 1: Ключови действия	16
	Приложение 2: Речник.....	18

1. ВЪВЕДЕНИЕ

„В средата на 20-ти век, за първи път видяхме нашата планета от Космоса. Рано или късно историците ще открият, че тази гледка е оказала много по-силно влияние върху начина ни на мислене, отколкото революцията на Коперник през 16-ти век, която преобърна представата на хората за самите тях, разкривайки им, че Земята не е център на Вселената. От Космоса, ние виждаме малко и крехко кълбо, над което господстват не човешките дейности и творения, а плетеница от облаци, океани, зеленина и земя.“¹

Космосът ни помага да осъзнаем деликатността на нашите планетарни системи и колко са сложни взаимовръзките помежду им. Той ни предоставя и инструментите, необходими ни, за да се изправим пред много други предизвикателства на ХХІ век. От съществено значение е тези инструменти да се оползотворят ефективно при прилагането на широк обхват от политики. Системите, базирани в Космоса дават възможност да се правят по-добри прогнози за времето, по-добро спътниково излъчване и за по-усъвършенствани навигационни услуги; те също така разкриват нови възможности за телеобучение и телемедицина. Те са важни за някои ключови области от икономиката като комуникационните системи, електрическите мрежи и финансовите мрежи; всички те свързани със сателитната система за синхронизиране на времето. Сателитните комуникации ще бъдат от полза за всеки гражданин, тъй като предоставят рентабилни решения за услуги като висококачествената телевизия, широколентовите или мобилните телевизии, по-специално за отдалечени или селски области. Космосът също така ще допринесе за едно общество основано на знанията, ще снабди с необходимите инструменти, които ще ни помогнат да разберем нашата планета, нейният произход, заобикалящата я среда, Слънчевата система и Вселената. Космосът може да допринесе сплотяването и идентичността на Европа, да достигнат до гражданите във всички страни. Той също така може да окаже ценна подкрепа за европейските външни политики, по-специално за хуманитарната помощ и за политиката на развитие.

В Европа Космосът е разработван успешно над 30 години в рамките на ЕКА. Въпреки това, във време, когато се появяват нови сили с големи амбиции и възможности по отношение на Космоса, Европа не може да си позволи да изгуби в осигуряването на потенциални икономически и стратегически облаги от Космоса за своите граждани. Европа трябва да направи още усилия, за да запази и подобри своята глобална конкурентна позиция. Тя трябва да остане лидер в областта на космическите системи и да продължи да бъде необходим международен партньор, осигуряващ първокласен принос в глобалните инициативи.

С настъпването на новото хилядолетие, нуждата от установяване на цялостна европейска космическа политика, която да отговаря на тези предизвикателства получи пълното одобрение на ЕС, ЕКА и техните държави-членки, тя бе приета и потвърдена от държавните глави и правителствата в ЕС по време на втора среща на Съвета по космически въпроси през 2005 г. Европейската космическа политика трябва да позволи на Европейския съюз, на Европейската космическа агенция (ЕКА) и на техните държави-членки да засилят координацията на техните дейности и програми, и да

¹ Нашето общо бъдеще: Доклад на Световната комисия за околната среда и развитието, ООН 1987

организирант съответните си роли, свързани с Космоса, като по този начин осигурят една по-гъвкава рамка, за да улеснят инвестициите на Общността в космическите дейности. Това е еднакво вярно и за областта на космическите програми за сигурност и защита, и за интегрирането на космическата политика в набора от външни взаимоотношения на ЕС.

Предприети са важни стъпки за заздравяване на взаимоотношенията между ЕКА и ЕС, включително и чрез създаването на Рамковото споразумение между ЕО и ЕКА² и стартирането на европейските пилотни проекти Галилео и ГМОСС³.

Комисията определи предварителните елементи на космическата политика в съобщението си от май 2005 г.⁴ В отговор Съветът по конкуренция на ЕС и Съветът на министрите на ЕКА на срещата си през юни 2005 г. по повод на Рамковото споразумение с наименование „Съвет по въпросите на Космоса“ определиха насока за съдържанието и характера на Европейската космическа политика и на съпътстващите предварителни елементи на Европейската космическа програма.

Съобразно с това, този документ беше съставен чрез консултации с държавите-членки на двете организации, както и с други заинтересовани и финансово ангажирани субекти. Тази първа европейска космическа политика е съвместен документ на Европейската комисия и на Генералния директор на ЕКА.

2. СТРАТЕГИЧЕСКА МИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОСМИЧЕСКА ПОЛИТИКА

Разработването на истинска Европейска космическа политика е стратегически избор за Европа, ако тя не желае да стане незначителна. **Космическите системи са стратегически активи, показващи независимост и готовност, да се поемат глобални отговорности. Развивани първоначално като научни проекти или като проекти за отбрана, в наши дни те също така осигуряват търговски инфраструктури, от които зависят важни сектори от икономиката и които имат практическо значение за всекидневния живот на гражданите. Космическият сектор обаче е изправен пред високи технологични и финансови рискове и изисква стратегически решения за инвестиции.**

Европа има нужда от ефективна космическа политика, която да □ позволи да постигне световна лидерска позиция в определени политически области в съответствие с европейските ценности и интереси. За изпълнението на подобни роли ЕС разчита все повече на независимото вземане на решения, базирани на информацията за Космоса и за комуникационните системи. Поради това независимият достъп до космически системи и технологии е стратегически приоритет за Европа.

Космическият сектор има ролята на двигател и насърчител на програмата за Партньорство за растеж и заетост. В световен план Космосът представлява пазар на стойност 90 млрд. EUR, който нараства със 7 процента годишно. Европейските

² Решение на Съвета за подписване на Рамковото споразумение между Европейската общност и Европейската космическа агенция (12858/03 RECH 152 7 октомври 2003)

³ Глобален мониторинг на околната среда и сигурността

⁴ Европейска космическа политика – Предварителни елементи COM(2005) 208 окончателен, 23.5.2005 г.

компани осигуряват 40 процента от комерсиалните пазари за производство и изстрелване на спътници и за сателитни услуги. Космосът предлага и огромна възможност за иновации в областта на високите технологии в конкретни области, като по този начин осигурява възможност за развитието на пазари за нови продукти и услуги.

За да отговори на описаните по-горе предизвикателства, **стратегическата мисия на Европейската космическа политика** ще бъде базирана на използването на открития Космос за мирни цели от всички страни и ще се стреми да:

- разработва и използва космически приложения в услуга на целите на европейската обществена политика и за нуждите на икономиката на Европа и на нейните граждани, включително в областта на околната среда, развитието и глобалната промяна на климата;
- отговаря на нуждите на Европа, свързани със сигурността и отбраната, доколкото това се отнася до Космоса;
- осигурява силна и конкурентоспособна космическа индустрия, която насърчава иновациите, растежа, развитието и предоставянето на постоянни, висококачествени и рентабилни услуги;
- допринася за поставено на научни основи развитие на обществото, като инвестира решително в науката, свързана с Космоса, и да играе съществена роля в международните изследователски усилия;
- обезпечи неограничен достъп до нови и върхови технологии, системи и възможности с цел да осигури независими европейски космически приложения.

За да бъде реализирана тази стратегическа задача, ЕС, ЕКА и техните държави-членки трябва да подобрят производителността и ефикасността на техните космически дейности, **като предприемат важни нови стъпки, насочени към:**

- създаване на **Европейска космическа програма и координиране** на свързаните с Космоса дейности на национално и на европейско равнище с насоченост към потребителя;
- повишаване на **ефективността от взаимодействието между отбранителните и гражданските космически** програми и технологии, имащи отношение към институционалните компетенции; и
- разработване на **съвместна стратегия за международните отношения** във връзка с Космоса.

3. ПРИЛОЖЕНИЯ

Ключът към гарантирането на максимална политическа, икономическа и социална възвръщаемост на инвестициите в космически технологии е в разработването и използването на космически приложения, отговарящи на целите на политиките на ЕС, на потребностите на икономиката на Европа и на нейните

граждани. Еволюцията на нуждите на европейския потребител изисква да бъдат разработени интегрирани космически системи, осигуряващи постоянна връзка между сателитните и наземните телекомуникации, позициониране и извършване на мониторинг в области от стратегически, икономически и обществен интерес.

3.1. Сателитна навигация

Европа е ангажирана в създаването на съобразена глобална гражданска навигационна сателитна система под контрола на ЕС. Световните пазари за сателитно навигационно оборудване и услуги според изчисленията ще достигнат стойност от 400 млрд. EUR до 2025 г. След създаването на EGNOS⁵, ГАЛИЛЕО е развивана като съвместна инициатива на ЕС и ЕКА. Тъй като е стратегическа инфраструктура⁶, ГАЛИЛЕО включва в управленските си структури всички необходими инструменти за гарантиране на сигурността на системата.

Управленските структури трябва да бъдат адаптирани, за да се осигури най-добрата парична стойност във внедряването и ръководенето на ГАЛИЛЕО, и във въвлечането на най-ефективните публични и частни партньори. Много държави извън ЕС се стремят да станат партньори в програмата. **Съвместната работа ще се базира на принципите на недискриминация и лоялно сътрудничество.**

Технологическата подкрепа за ГАЛИЛЕО ще продължи чрез проучване на приложенията и със съгласувана програма за оценка на системата. За предоставянето на сигурни и гарантирани приложения трябва да бъде реализирана необходимата рамка относно сертифицирани услуги и продукти, глобални стандарти и възможности за мониторинг на конфликти.

Важно е да се гарантира, че ГАЛИЛЕО ще бъде разработена без по-нататъшно забавяне и че ще се осигурят сигурни съвременни решения. ГАЛИЛЕО ще гарантира справедлив и недискриминационен достъп и продължителност и сигурност на услугата.

3.2. Наблюдение на Земята

Независимият достъп до информацията относно околната среда, климатичните промени и сигурността е от стратегическо значение за Европа. Съществените икономически и социални изгоди са свързани с по-доброто използване на информацията, получена при наблюдението на Земята. Информацията може да бъде използвана за управление на природни ресурси и за оказване на подкрепа за навременната подготовка на публичните органи с цел намаляване на въздействието на неблагоприятните климатични условия и промените в климата, както и за управление по време на криза.

ГМОСС ще подобри способностите на Европа за наблюдение и оценка в областта на политиката спрямо околната среда и ще допринесе за конкретизиране на потребностите, свързани със сигурността. Проектът ще улесни вземането на решения

⁵ Европейска геостационарна служба за навигационно покритие

⁶ Европейски съвет, Лаакен, 14 декември 2001

на всички равнища на управление, като подобри достоверността на данните относно политиките и в трите стълба на Договора за Европейския съюз. Мониторингът също е ключов елемент, що се отнася до борбата с промяната в климата. Глобалната система от системи за наблюдение на Земята (GEOSS) се стреми към световно взаимодействие при мониторинга на Земята, в което ГМОСС съставлява основния принос на Европа. Обхватът на споделения между ГМОСС и GEOSS принос ще бъде заложен в международната стратегия за ГМОСС.

Комисията е определила стратегия за привеждането на ГМОСС⁷ в съответствие с нареждането на Съвета⁸. Това ще оптимизира предвидената европейска инфраструктура в Космоса и на Земята и ще запълни установените вече пропуски, за да се удовлетворят изискванията на потребителите на услугата. Взетите вече решения стартират процеса на гарантиране на достъпността на космическия компонент, който трябва да бъде финансиран съвместно от ЕКА и ЕС и координиран и осъществен от ЕКА. Успоредно с това, Европа ще подобри своите метеорологични инфраструктури и служби.

За да бъде ГМОСС функционален, ЕС и държавите-членки ще създадат съответни спогодби за финансиране, политики, работни инфраструктури и спогодби за управление, за да се гарантира стабилността на услугите, отговарящи на установените нужди на потребителите.

3.3. Сателитни комуникации

Сателитните комуникации, стимулирани от инвестиции от частния сектор, най-вече от сектора на излъчването и телекомуникациите, представляват 40 % от настоящите приходи на Европейския космически сектор. Те са неразделна част от информационните и комуникационните технологии, каквато е програмата за модернизация на Управлението на въздушното движение в Европа. Рентабилните комуникационни системи разчитат на допълваща се комбинация от сателитни и наземни мрежи. Оперативното им приложение се диктува от пазара. Европейските компании имат успех на световните пазари, както на фиксирани, така и на мобилни сателитни услуги, което показва висока добавена стойност, стабилен растеж на производителността и стабилни печалби. В следващите години ще се появят много нови приложения, свързани с висок риск и дългосрочно инвестиране.

Европейските политики ще улеснят въвеждането на иновационни услуги, включващи нарастващото търсене в отдалечените и слаборазвити области, с цел сателитните услуги да станат приложими до степента, в която са достъпни наземните решения. Техническите способности в космическата сфера трябва да бъдат в крак със световните конкуренти, много от които са подкрепяни от инвестиции, свързани с отбраната. ЕС ще инвестира в разработването на модерни технологични решения, водещи до сработване и оперативна съвместимост между секторите на наземните и сателитните мрежи.

⁷ Глобален мониторинг на околната среда и сигурността (ГМОСС): От концепция към реалност - COM(2005) 565

⁸ Резолюция на Съвета 2001/C 350/02 (13.11.2001 г.)

3.4. Сигурност и отбрана

Стратегията на ЕС за сигурност⁹ подчертава, че Европа се сблъсква с постоянно нарастващи заплахи, които са все по-разностранни, по-трудно забележими и по-малко предвидими. Комисията е определила сигурността на гражданите на ЕС като една от трите основни цели в работната си програма. За преодоляването на тези постоянно засилващи се заплахи е необходима комбинация от граждански и военни решения. Космическите постижения предлагат сериозен принос в тази насока.

Подходът на ЕС към управлението по време на криза набляга на ефективното сътрудничество между граждански и военни действащи лица. Нуждите от космическа система за планиране и провеждане на граждански и военни операции за управление на кризи частично се застъпват. Много граждански програми разполагат с многофункционален капацитет и при планирани системи като ГАЛИЛЕО и ГМОСС могат да обслужват военни нужди. Държавите-членки в Съвета¹⁰ са определили основните нужди на европейската космическа система от военни операции и са наблегнали върху необходимостта от взаимно сътрудничество между гражданските и военните потребители¹¹. Военният капацитет ще продължи да съществува, докато се подкрепя от държавите-членки. Това не бива да ги възпира от постигане на най-доброто ниво на възможностите в граници, приемливи за техния национален суверенитет и за основните им интереси в областта на сигурността. Споделянето и общото използване на ресурси от европейските граждански и военни космически програми, изработването на технология за многостранна употреба и на общи стандарти биха довели до по-рентабилни решения.

Икономиката и сигурността на Европа и нейните граждани зависят във все по-голяма степен от базираните в Космоса средства, които трябва да бъдат защитени срещу разрушаване. В рамките на съществуващите принципи и институционални компетенции на ЕС, Европа ще подобри съществено координацията между своите отбранителни и граждански космически програми, като в същото време ще се запази основната отговорност на крайния потребител за финансирането.

4. ОСНОВИ

4.1. Наука и технология

Европейският съюз, ЕКА и техните държави-членки трябва да продължат да инвестират усърдно, за да поддържат лидерството си в науката за Космоса. По този начин ще разширява непрестанно границите на технологиите, подхранващи приложенията, и по този начин пряко ще допринесе за конкурентоспособността си в индустрията. Европейските учени са определили сегашните си приоритети. За науката за Космоса те са зададени във „Визия за Космоса” на ЕКА и са съсредоточени върху условията за живот и формирането на планетите и върху произхода и фундаменталните закони на Вселената. За науката за Космоса приоритетите са основно

⁹ Сигурна Европа в един по-добър свят – Европейската стратегия за сигурност

¹⁰ „ЕПСО и Космосът”

¹¹ Комитет за управление на граждански кризи към Европейския съвет

и приложно проучване на дисциплини, като физика на флуидите и горенето, материалознание и физиология на човека. Приоритетите на науката за Земята са договорени в програмата “Живата планета” на ЕКА и в Седмата рамкова програма и включват полярните ледове, циркулацията на водата в океаните и физиката на земните недра. В науката често се прибегва до международно сътрудничество, което впоследствие води до по-стратегически взаимоотношения. Освен това, заздравяването на основите на науката за Космоса и на космическите технологии е включено в Седмата рамкова програма на ЕС.

Европа ще действа амбициозно по отношение на иновациите, на определянето на технологии от върхово значение и за осигуряване на тяхното финансиране. Технологичните трансфери трябва да бъдат щателно контролирани както поради търговски, така и поради причини, свързани със сигурността. Взаимодействието с некосмически технологии ще бъде засилено в максимална степен, с подходящата подкрепа за приспособяването на нови технологии в Космоса. Новите технологични развития могат да осигурят важна нища от възможности за индустриите на държавите-членки на ЕС, особено в Централна и Източна Европа. Ръководеният от ЕКА процес на хармонизиране на програмите за технологично развитие осигурява прозрачност на научните изследвания в Европа и проправя път за подобряване на координацията. ЕС ще се включи в допълващи действия чрез Седмата рамкова програма.

Поддържането и развиването на ноу-хау в европейската космическа индустрия е от основно значение, ако искаме разработването на системи да се базира на изискванията на европейската политика и ако трябва индустрията да се конкурира успешно. Космическите технологии са институционално направлявани. Държави като Китай и Индия ги овладяват бързо, като се превръщат в предизвикателни конкуренти на търговския пазар. Целта на европейската стратегия за технологично развитие ще бъде да гарантира непрекъснато и координирано инвестиране, като същевременно се постига по-добър баланс между технологичната независимост, стратегическото сътрудничество и съобразяването с пазарните механизми.

Европа се сблъсква с много силен спад в интереса на младите хора към областта на науката, инженерството и технологиите (НИТ) както и към кариера в тази област . Без достатъчен в качествено и количествено отношение човешки капитал в области, свързани с НИТ, основаната на знанието икономика в Европа ще бъде изложена на опасност. Образователни програми и средища за креативно обучение, разработени на базата на най-съвременни космически проекти, вдъхновяват и мотивират студентите да се насочат към кариера в областта на НИТ¹², а освен това разширяват възприемането на науката от обществото.

Дейностите, свързани с Космоса се асоциират с представата за все още неизучените и непознати технологии могат да привлекат интереса на по-младите поколения. Комисията се ангажира да повиши интереса на младите хора към НИТ. За тази цел, различните препоръки се обсъждат в рамките на групата на високо равнище в областта на науката. *Европейската служба за ресурси за образованието в областта на космоса* („European Space Education Resource Office“ (ESERO), която е проект на ЕКА вече работи с образователни експерти в няколко държави-членки, с цел да задоволи

¹² „Виждания на учениците и родителите за присъствието на науката в учебния план”, Кралски колеж, Лондон, януари 2000 г.

специфичните образователни нужди на въпросния регион и да осигури лесен достъп до съществуващите национални мрежи. Европа ще продължи да развива тези и други възможности за контакт с образователния сектор.

Стремежът към наука на световно ниво е от основно значение за разширяване на базата от знания, за развиване на нови технологии и приложения и за привличане на младите хора към науката и инженерството.

4.2. Международна космическа станция (МКС) и изучаване на Слънчевата система

Международните изследователски усилия имат сериозна политическа притегателна сила с визията за европейската идентичност, благодарение на потенциала си да допринесат за създаването на нови познания, да насърчат иновациите и да привлекат нови компании и изследователски организации в дейности, свързани с Космоса. САЩ, Китай и Русия направиха стъпка напред чрез амбициозни планове за космически изследвания. Сега Европа трябва спешно да отговори на тези предизвикателства.

Космическите полети с човек на борда и проучването са емблематични аспекти на овладяването на Космоса. Международната космическа станция предлага изключителни възможности за фундаментални и приложни изследвания чрез използване на условията, съществуващи в Космоса. Европейското участие с лабораторния модул Колумб и автономния товарен кораб, както и присъствието на европейски екипаж, осигурява на Европа забележима роля в тази инициатива. Познанията и информацията отвътре, получени на МКС, са превърнати в иновационни приложения в полза на хората на Земята, т.е. за разработването на нови материали и нови терапии в медицината, както и за подготовката за бъдещи планетарни мисии.

Европа трябва да се стреми към извличане на максимална полза от Международната космическа станция; да се подготви за ясно очертана, финансово достъпна и устойчива изследователска програма, включваща разработване и демонстриране на иновационни технологии и възможности, както и роботизирано изследване на Марс за търсене на доказателства за живот и за изясняване на условията за обитаване на планетата.

4.3. Достъп до Космоса

Достъпът до Космоса изисква стабилна политическа подкрепа за една постоянно действаща програма за европейски ракети-носители, подсигурана от наличността на свързаните с нея наземни инфраструктури. Ще бъдат направени инвестиции за подобряване на съществуващите ракети-носители и за разработване на нови, базирани на оценката на дългосрочните опции за стратегическо сътрудничество. Дълготрайните комерсиални успехи на световните пазари са ключов фактор за постигане на финансова наличност. А един относително малък и отворен вътрешен институционален пазар ще подложи европейския сектор на ракетите-носители на остри скокове и спадове на търговския пазар, като по този начин ще изложи индустрията на риск.

Европа трябва да се възползва по последователен начин от средствата от ракетите-носители под неин контрол. Решението, отнасящо се до услугите, предоставяни от ракетите-носители за мисии на ЕКА, взето по време на Съвета на министрите на ЕКА през 2005 г., беше важна крачка. Европейската космическа политика ще стимулира търсенето на спътници с приложения и на услуги, свързани с изстрелване на ракети-носители. Постепенно ще бъде предоставен на разположение гъвкав набор от ракети-носители, изстрелвани чрез единствен оператор от европейския космодрум в Гвиана, с разработената от ЕКА ракета-носител „Вега“ и руската ракета-носител „Союз“, които ще се присъединят към „Ариана“.

Независимият и рентабилен достъп до Космоса трябва да остане стратегическа цел за Европа, която ще използва с предимство собствените си ресурси, свързани с ракети-носители, когато дефинира и изпълнява европейски програми, базирани на рентабилността, надеждността и подходящите мисии.

5. КОНКУРЕНТОСПОСОБНА ЕВРОПЕЙСКА КОСМИЧЕСКА ИНДУСТРИЯ

Една конкурентоспособна европейска космическа индустрия е от стратегическа важност. Европа се нуждае от силни и конкурентни в световен план компании в развитието и производството на космически системи и обезпечаването на капацитет за сателитите и на услуги с добавена стойност. За да бъде постигната тази цел, от основно значение е участниците в европейската обществена политика да дефинират ясни политически цели в областта на космическите дейности и да инвестират обществени средства за постигането им. Тази обществена инвестиция може да подпомогне достигането на критична маса, която да стимулира по-нататъшните обществени и частни инвестиции. Една целенасочена индустриална политика относно Космоса също така ще стимулира компаниите, конкуриращи се по продължение на цялата стойностна верига, и ще помогне на индустрията да управлява силно цикличните изменения в търсенето, типични за космическия сектор, да инвестира в технологии и да гарантира поддържането на способности с критично значение.

Една ефективна индустриална политика трябва да включва много фактори, сред които регулирането, общественото снабдяване и проучвателните и развойните дейности.

5.1. Регулаторната рамка

Няколко ключови фактора определят регулаторната рамка, характерна за космическия сектор:

- **Стандартите осигуряват яснота относно бъдещите пазари като база за инвестиране.** Там, където публичните власти са основните потребители на свързания с Космоса бизнес, те трябва да задвижат разработването на стандарти.
- **Постигането на пълна оперативна съвместимост между националните и европейските космически и наземни системи е неотложно,** ако Европа желае да се възползва в максимална степен от разнообразните си космически средства. Оперативната съвместимост и стандартизацията са взаимосвързани въпроси.

- **Ще бъдат разработени политики за достъп, по-специално политики за достъп до данни** в съответствие с директивата „INSPIRE“ с цел улесняване на тяхното придобиване и използване от доставчиците и потребителите на услуги, като в същото време се гарантира контролът върху разпространяването на поверителна информация чрез ясни протоколи.
- **Контролирането на износа и вноса е присъщо за един чувствителен сектор**, но не трябва непреднамерено да пречи на потока от технологии.
- **Необходимо е паневропейско лицензиране на услугите, на спектъра и съдържанието, както и по-гъвкав, пазарно ориентиран режим за разпределяне на радиоспектъра.** Един по-активен подход на държавите-членки към преразпределянето на недостатъчно оползотворения честотен спектър, който към момента е разпределен за обществени услуги и за армията, би позволил да бъдат посрещнати изискванията по отношение на космическите и наземните инфраструктури по един по-балансиран начин, както и да бъдат защитени честотните ленти, използвани за научни цели¹³.

5.2. Обществено инвестиране в Космоса

Космическият сектор представляват водещ пазар за нови продукти и услуги, в който обществените органи могат да създават условия за насочвани от индустрията иновации.¹⁴ **Ефикасното и рентабилно акумулиране на нуждите на обществената политика по отношение на Космоса е от съществено значение и не търпи отлагане**, за да се гарантират потенциалните икономически ползи и да бъдат привлечени по-нататъшни обществени и частни инвестиции. Както междуправителствените линии и линиите за финансиране на Европейския съюз, така и националните и многостранните програми ще се окажат решаващи. Като се вземе предвид факта, че инвестициите в космическия сектор са сравнително ограничени, Европа повече от всякога трябва да се стреми да избягва неоправданото дублиране на дейностите. Трябва да бъде гарантиран и недискриминационен достъп до обществено финансираната инфраструктура.

Малките и средните предприятия са от основно значение за иновациите и за търсенето на нови пазарни възможности. Те играят значителна роля в разработването на нови приложения и услуги. Както програмите на ЕКА, така и тези на ЕКА успешно насърчават участието на малките и средните предприятия.

ЕО увеличава разходите си за космическия сектор. В периода 2007-2013 г. тя ще отдели над 2.8 млрд. EUR за космически приложения и дейности. Капиталите на Общността, включително и тези, усвоявани чрез програми на ЕКА, са управлявани чрез финансовата регулация на ЕС на базата на открити конкурси.

Държавите-членки инвестират малко под 3 млрд. EUR годишно чрез ЕКА, както и близка до тази сума в национални програми. Програмите на ЕКА са управлявани **според** принципите на индустриалната политика, установени от Конвенцията на ЕКА, по-специално чрез конкурентни търгове, но при разпределяне на индустриалните

¹³ Доклад и мнение на Групата за политика за радиочестотния спектър от 25 октомври 2006 г.

¹⁴ „Превръщане на знанието в практика: широкомащабна стратегия за иновациите за ЕС“ (COM(2006) 502)

договори **пропорционално на финансирането** от държавите-членки (принцип на „подобаваша компенсация“). Тази система стимулира правителствата да инвестират в европейски космически програми за проучване и развитие и може да допринесе за задържането на конкуриращи се доставчици в Европа, ограничавайки риска, свързан с възникването на монопол. Така се предоставят възможности за заемане на капитали, за конкурентоспособност на индустриите и за обвързаност с национални приоритети. Тя обаче предлага ограничено рационализиране на съоръженията в обсега на основните договарящи се страни и ограничена специализация сред доставчиците на подсистеми. За по-нататъшното подобряване на производителността, специализацията и конкурентоспособността на европейската индустрия и след оценяване на най-актуалната реформа, процесът на въвеждане на допълнителна гъвкавост в правилата на ЕКА трябва да продължи, като се отчете и очакваното разширяване на членството в ЕКА.

6. УПРАВЛЕНИЕ

6.1. Институционална рамка

ЕС ще използва целия си потенциал, за да идентифицира и обедини нуждите на потребителите и да обобщи политическите усилия в подкрепа на тези и на по-широки политически цели. Това ще подsigури достъпността и непрекъсваемостта на оперативните услуги в подкрепа на неговите политики. Това ще допринесе за развиването, внедряването и оперативността на съответната европейска космическа инфраструктура, като в същото време ще оползотвори в максимална степен съществуващите и планираните постижения, достъпни за Европа, включително тези на EUMETSAT¹⁵. Инвестицията на общността е направена според съществуващите компетенции и е допълнение към тази на държавите-членки, като това трябва да бъде продължено. По-новите членки на ЕС са заинтересовани от разширяване на ползите от Космоса за техните общества и икономики; няколко от тях кандидатстват за пълноправно членство в ЕКА.

ЕКА, членуващите в нея и сътрудническите □ страни ще разработват космически технологии и системи, като поддържат конкурентоспособност в иновациите и в световен план са насочени към бъдещето. Техните действия ще бъдат фокусирани върху изучаването на Космоса и върху основните инструменти за тази цел: достъп до Космоса, научни познания и технологии. Те ще се стремят към превъзходство в науката и ще поддържат технологичната подготовка и утвърждаването на космически системи, отговарящи на нуждите на потребителите, включително и на тези на политиките на ЕС. В съответствие с това, за осъществяването на програмите за проучване и развитие на космически компоненти, които финансира, ЕС ще разчита на управлението и на техническите познания на ЕКА, която ще координира другите свързани с въпроса агенции и обособени структури в Европа.

Различните подходи, отделените правни процедури и различията в членството в ЕС и ЕКА могат да доведат до утежнени процеси на взимане на решения, както показва досегашният опит, свързан с ГАЛИЛЕО. Рамковото споразумение осигурява

¹⁵ Европейска организация за разработване на метеорологични спътници

значителни предимства в работата между ЕО и ЕКА, както и със държавите-членки, при провеждане на политиката. Ако се налага, Споразумението ще бъде оценено и подобро.

Ясната рамка за осигуряване на ефикасни политически действия и управления на програми е от основно значение за управляващите органи, за инвеститорите и потребителите в сектора. Тази рамка трябва да продължи да обхваща дейности, в които държавите-членки биха участвали незадължително след междуправителствени спогодби, като в същото време привлича допълнителни ресурси от проучвания и, ако е уместно, от работни бюджети на Общността. Ще са необходими подходящи административни спогодби, които да са съобразени с всички държави-членки на ЕС и на ЕКА. Рамката на ЕС трябва да бъде проучена, за да се установи доколко тя позволява подобни ефективни координационни спогодби.

Рамковото споразумение между ЕО и ЕКА предоставя стабилна основа за координационни спогодби за съвместни действия между правителствата и Общността. Тъй като Космосът все повече ще бъде разглеждан в светлината на ЕС, целта за ЕС и ЕКА остава да се стремят към по-близко и по-ефективно сътрудничество, по-специално за разработване на космически системи и за поддържане на свързаните с тях услуги, отговарящи на съответните секторни политики на ЕС.

6.2. Координирана Европейска космическа програма

Европейската космическа програма ще се превърне в обща, всеобхватна и гъвкава програмна основа за осъществяване на всички свързани с Космоса дейности. EUMETSAT и други свързани обособени структури ще бъдат привлечени към този процес. Всеки проект в Програмата остава обект на юридическите и финансови ограничения на органа, който го финансира. Ролята на частния сектор в разработването на продукти и услуги ще бъде максимално разширена; обществеността-частните партньорства със споделяне на риска ще бъдат проучвани винаги, когато е възможно. Предварителните елементи на Програмата са описани в документ, свързан с тази Политика.

Европа има нужда последователно да постига максимална допълняемост и прозрачност във всички космически програми, като в същото време избягва създаването на монополни структури и на свръхкапацитет. Държавите-членки трябва да продължат да насочват националните си програми към общите европейски цели. Потребителите трябва да бъдат движеща сила в този процес.

6.3. Международни отношения

Европа трябва да остане незаменим международен партньор, осигуряващ първокласно съдействие в глобални инициативи и постоянен лидер в избрани области в съответствие с европейските интереси и ценности. Наред с открит нагласа за сътрудничество, Европа трябва да прецени кога да разчита на партньори и къде да запази самостоятелност. Европа ще оцени възможностите за сътрудничество съобразно: достъпа до допълнителни възможности или пазари, които те осигуряват; разумно поделене на усилията, разходите и рисковете между партньорите; техния принос към

външните политики на ЕС, особено към устойчивото развитие, към сътрудничеството с развитите държави, стабилността и хуманитарните помощи, особено към насочените за Африка и съседните на Европа региони; както и тяхната приложимост за програмните приоритети. При постигането на тези цели тя изцяло се ангажира да спазва договорите и конвенциите на ООН.

ЕС ще играе водеща роля в цялостното представяне на програмите за прилагане на своите политики (по-конкретно ГАЛИЛЕО и ГМОСС), докато ЕКА ще поеме ръководството на цялостното представяне на Европа в програми в областта на науката, ракетите-носители, технологиите и човешките полети в Космоса, като ЕС и ЕКА се консултират помежду си, както и със държавите-членки и, ако е уместно, с други обвързани партньори, какъвто е EUMETSAT.

Приложение 1: Ключови действия

Осъществяването на Европейската космическа политика в краткосрочен план ще включва определен брой конкретни действия. Те са определени и описани по-долу.

- (1) През 2007 г. Комисията ще състави план за действие на базата на обществения отговор на нейната Зелена книга за приложенията на **ГАЛИЛЕО**; също така ще предложи подходящата законова и управленска рамка, за да очертае изискванията на международните партньори, като в същото време защитава европейските интереси.
- (2) Първите три оперативни услуги на **ГМОСС**, покриващи земята, моретата и ответните действия при спешни ситуации, ще навлязат в пилотна фаза най-късно до 2008 г., финансирани чрез Седмата рамкова програма. Комисията ще направи предложения най-късно до 2009 г. за програмната и институционалната рамка за постоянно действаща система ГМОСС, след тясна консултация с финансово обвързаните лица. ЕКА ще продължи да координира и изпълнява разработването на космическата инфраструктура на ГМОСС в съответствие с установените нужди на потребителите на услугата, а също така най-късно до 2008 г. в тясно сътрудничество с EUMETSAT ще предложи действия, свързани с **Метеосат (Meteosat) от трето поколение**.
- (3) Относно **интегрираните космически приложения** ЕКА и Комисията ще предложат нови проекти за проучване и развитие, включващи интегриране с наземни системи, преди края на 2008 г. SESAR, Изследователската програма за единно управление на европейския въздушен трафик, ще представи модел на структурирано търсене на интегрирани услуги.
- (4) Чрез Седмата рамкова програма ЕС ще инвестира в разработването на интегрирани мрежи и услуги за **сателитни комуникации**, за да гарантира съвместимостта на работата им с наземните мрежи за разкриване на нови пазарни възможности. ЕКА ще инвестира в нови технологии, в способности за дизайн на системи и иновационни услуги в рамките на нейната програма за проучване и развитие на телекомуникациите.
- (5) Различните участници, обвързани със **сигурността и отбраната**, ще продължат да следват пътната карта „ЕПСО и Космосът”¹⁶ и ще създадат механизъм за обмен на информация и за определяне на възможностите за разширяване на координацията и ефективното сътрудничество. Преди края на 2007 г. Съветът на Европейския съюз ще определи изискванията в рамката на ЕПСО, свързани с услугите на ГМОСС, предназначени за потребители, ангажирани със сигурността. ЕКА ще предложи програма за разработване на съвместни технологии и инфраструктури, свързани със сигурността.
- (6) Относно **науката за Космоса и космическите технологии** ЕКА ще подготви предложения за финансиране в подкрепа на програмата „Визия за Космоса” най-късно до 2008 г. и ще предложи нови дейности по проучване и развитие на

¹⁶ „Първоначална пътна карта за постигане на етапите, определени от Европейската космическа политика: „ЕПСО и Космосът” (9505/05)

технологии съвместно с ЕО чрез Седмата рамкова програма, включително и за намаляване на зависимостта от върхови технологии на неевропейски доставчици.

- (7) Европа ще се стреми към ефективна експлоатация и оползотворяване на **Международната космическа станция** от 2007 г. нататък със стартирането на услуги, предоставяни чрез Автономния товарен кораб и модула Колумб. Най-късно до 2008 г. ЕКА ще направи предложения за включването на Европа в **международния стремеж към изследвания**, предоставящ опции за проучване на планетите, както и за съвместно развитие на транспортните възможности на човечеството.
- (8) ЕКА ще изготви сценарии и ще предложи програми за разработване на технологии за **ракети-носители от следващо поколение** през 2008 г., като в същото време поддържа експлоатацията на съществуващи системи. През 2007 г. Комисията ще оцени ползите от договаряне на взаимно отваряне на пазарите в общественния сектор в диалог с основните партньори по въпросите на Космоса.
- (9) Комисията е предвидила да се обърне към европейските организации по стандартизация с молба да изготвят систематична оценка на необходимата бъдеща **стандартизация** в подкрепа на регулаторната рамка; възнамерява да оцени необходимостта от законово уреждане на европейско ниво, за да се постигне **контрол над разпространението на получените спътникови данни**, или от друг вид хармонизация на законодателството; да насърчи допълнително преминаването към гъвкав, пазарен подход при разпределянето на спектъра, както и към пан-ЕС подход при **използването на спектъра**; и да дискутира със държавите-членки и международните партньори как могат да бъдат организирани по-добре **регламентите за контрол над експорта**.
- (10) Комисията и ЕКА ще предложат на държавите-членки най-късно до 2008 г. **координиращ механизъм, обхващащ всички програми**, който да действа в тясна координация с EUMETSAT и други свързани обособени структури, с оглед на подкрепата и редовно актуализирането на Европейската космическа програма.
- (11) **Рамковото споразумение** между ЕС и ЕКА може да бъде допълнено при необходимост и въз основа на оценката на опита до текущата дата. В допълнение към това, Комисията и ЕКА извършват **оценяване на основните възможни сценарии за рентабилност** за оптимизиране на организацията на космическите дейности в Европа и подходящо адаптиране на отношенията между ЕС и ЕКА в съответствие с искането, отправено от „Съвета по въпросите на Космоса“ на неговата втора среща през юни 2005 г.
- (12) ЕС, ЕКА и техните държави-членки ще създадат координиращ механизъм относно **международните отношения** най-късно до края на 2007 г., като се обединят с други свързани обособени структури, ако е уместно, и разработят обща стратегия за международните отношения в Космоса най-късно до края на 2008 г.

Приложение 2: Речник

Ариана (Ariane)	Европейската космическа ракета-носител за тежки товари. Има няколко нейни версии – от първата от 1979 г. до настоящата Ариана 5.
АТК (ATV)	Автономен товарен кораб: универсален поддържащ космически кораб, разработван от ЕКА, който ще бъде изстрелян с Ариана 5, за да транспортира провизии и гориво до Международната космическа станция.
ОВППС (CFSP)	Обща външна политика и политика за сигурност, създадена и управлявана съгласно Глава V на Договора за Европейския съюз.
Колумб (Columbus)	Мултифункционалната лаборатория на Европейската космическа агенция и най-големият ѝ принос към Международната космическа станция.
Визия за Космоса (Cosmic Vision)	Дългосрочен план на ЕКА за науката за Космоса.
CSG	Centre Spatial Guyanais (Космически център в Гвиана), европейски космодрум, управляван от Националния център за космически изследвания (фр. Centre National d'Etudes Spatiales, CNES) съгласно споразумение с Европейската космическа агенция. Стратегическо съоръжение, предназначено да осигури на Европа достъп до Космоса при оптимални географски условия за геостационарни изстрелвания.
Рамково споразумение между ЕО и ЕКА (EC-ESA Framework Agreement)	Рамково споразумение между Европейската общност и Европейската космическа агенция: одобрено от страна на ЕО с Решение на Съвета (12858/03 RECH 152 7 октомври 2003); влязло в сила през май 2004.
EGNOS	Европейска геостационарна служба за навигационно покритие, усилващ сигнал за съвместна работа с Глобалната система за позициониране (GPS) на САЩ и с руските военни навигационни сателитни системи от Глобална навигационна спътникова система (ГЛОНАСС).
ЕПСО (ESDP)	Европейска политика за сигурност и отбрана
„ЕПСО и Космосът” ('ESDP and Space')	Документ на Съвета 11616/1/04 ЕПСО и пътна карта за Космоса' Първоначална пътна карта за изпълнение на стъпките, описани в Европейска космическа политика: ЕПСО и Космосът' (9505/05 от дата 30 05 2005)

EUMETSAT	Европейска организация за разработване на метеорологични спътници, междуправителствена организация, създадена чрез Конвенция. Към момента има 20 членки и 10 сътруднически страни.
Европейска стратегия за сигурност	„Сигурна Европа в един по-добър свят – Европейската стратегия за сигурност” одобрена от Европейския съвет на 12 декември 2003 г.
FP7	Седмата рамкова програма на ЕС за научни изследвания и технологично развитие
ГАЛИЛЕО (GALILEO)	Глобална радионавигационна спътникова система на Европа. Съвместна разработка на ЕС/ЕКА, включваща конфигурация от 30 спътника в средна околоземна орбита. ГАЛИЛЕО ще предоставя на потребителите услуги с висока точност по време и позициониране.
GEOSS	Глобалната система от системи за наблюдение на Земята. Предназначението на GEOSS е да предлага изчерпателни, координирани и постоянни наблюдения на Земята с цел подобряване на мониторинга на състоянието на Земята, увеличаване на знанията за земните процеси и подобряване на предвижданията за поведението на Земята.
ГМОСС (GMES)	Глобалният мониторинг на околната среда и сигурността ГМОСС е съвместна инициатива на ЕС/ЕКА, комбинираща космически и разположени на място системи за наблюдение в подкрепа на европейските цели, отнасящи се до устойчивото развитие и глобалното управление. (вж. ГМОСС: „От концепция към реалност”/GMES: From Concept to Reality’ – COM(2005) 565 окончателен (10.11.2006).
ГНСС (GNSS)	Глобална навигационна спътникова система, общ термин, използван за сателитни системи, осигуряващи услуги по глобално позициониране и следене на времето.
GSA	Надзорен орган на ГНСС, създаден чрез Регламент на Съвета на Европейския съюз за управление на обществените интереси в проекта Галилео.
INSPIRE	„Инфраструктура за пространствена информация в Европа”, Предложение за директива на Европейската комисия.
МКС (ISS)	Международна космическа станция: изследователска лаборатория в орбита около Земята, която бива изградена в момента чрез международно партньорство.
Живата планета (Living Planet)	Дългосрочна програма на ЕКА за науката за Земята.

Метеосат (Meteosat)	Метеорологичен спътник, Европейската климатична геостационарна спътникова система, разработена от Европейската космическа агенция и в момента управлявана от EUMETSAT.
Партньорство за растеж и заетост	Вж. Лисабонска програма за действие за растеж и заетост “Съвместна работа за растеж и заетост: Нов старт за Лисабонската стратегия” COM(2005) 24, 2.2.2005.
ГПРС (RSPG)	Група за политика за радиочестотния спектър (Radio Spectrum Policy Group), вж. Решение на Комисията № 2002/622/ЕС от 26 юли 2002, основаващо Група за политика за радиочестотния спектър [Официален вестник L 198 от 24.07.2002]
SESAR	Изследователска програма за единно управление на европейския въздушен трафик
Союз (Soyuz)	Руска космическа ракета-носител, предоставена на CSG съгласно споразуменията между CNES, Руската космическа агенция и ЕКА.
Съвет по въпросите на Космоса (Space Council)	Съпътстващата среща на Съвета по конкуренцията на ЕС и Съвета на министрите на ЕКА, както е установено от Рамковото споразумение между ЕО и ЕКА.
Vega (Vega)	Малка ракета-носител, разработвана понастоящем от ЕКА, проектирана да изведе спътници с тегло от 300 до 2000 кг в ниска околоземна орбита.